

Det kongelige kunnskapsdepartement

Pb. 8119 Dep.

0032 OSLO

Melding om politisk vedtak - Høring - endring i barnehageloven - plikt til å vurdere barns norskkunnskaper før skolestart

Utvalg for helse, oppvekst og kultur har i møte 10.02.2021, sak 12/21, fattet følgende vedtak:
Arbeidet med språkutvikling og kommunikasjon er allerede mye omtalt i barnehagelovens forskrift rammeplan for barnehagen fra 2017. Vi mener at de kravene som ligger i rammeplanen og barnehageloven gjør en slik lovendring med vurderings- og rapporteringsplikt for barns norskkunnskaper er overflødig. Rådmannen foreslår at utvalget for helse, oppvekst og kultur gir høringssvar om at det ikke skal være en plikt å kartlegge barnas norskferdigheter i barnehagen.

Med hilsen

Unni Skipperø
barnehagefaglig rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg:

Samlet saksfremstilling - Høring - endring i barnehageloven - plikt til å vurdere barns norskkunnskaper før skolestart

Saksansvarlig

Unni Skipperø

Utvalg for helse, oppvekst og kultur

10.02.2021

PS 12/21

Innstilling

Arbeidet med språkutvikling og kommunikasjon er allerede mye omtalt i barnehagelovens forskrift rammeplan for barnehagen fra 2017. Vi mener at de kravene som ligger i rammeplanen og barnehageloven gjør en slik lovendring med vurderings- og rapporteringsplikt for barns norskkunnskaper er overflødig. Rådmannen foreslår at utvalget for helse, oppvekst og kultur gir hørings svar om at det ikke skal være en plikt å kartlegge barnas norsksferdigheter i barnehagen.

Behandling i Utvalg for helse, oppvekst og kultur**10.02.2021 PS 12/21**

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Arbeidet med språkutvikling og kommunikasjon er allerede mye omtalt i barnehagelovens forskrift rammeplan for barnehagen fra 2017. Vi mener at de kravene som ligger i rammeplanen og barnehageloven gjør en slik lovendring med vurderings- og rapporteringsplikt for barns norskkunnskaper er overflødig. Rådmannen foreslår at utvalget for helse, oppvekst og kultur gir hørings svar om at det ikke skal være en plikt å kartlegge barnas norsksferdigheter i barnehagen.

Bakgrunn for saken:

Regjering foreslår i høringsnotatet datert 26. november 2020 å innføre en plikt til å vurdere barns norskkunnskaper før skolestart med mer.

Forslaget går ut på å innføre en plikt til å vurdere alle barns norskkunnskaper før skolestart.

Saksutredning:

Høringsuttalelse om endringer i barnehageloven, plikt til å vurdere norskkunnskaper, Melhus kommune

Regjering foreslår i høringsnotatet datert 26. november 2020 å innføre en plikt til å vurdere barns norskkunnskaper før skolestart med mer.

Forslaget går ut på å innføre en plikt til å vurdere alle barns norskkunnskaper før skolestart. Plikten til å vurdere norskkunnskaper hos barn som går i barnehage foreslås lagt på barnehagen, og plikten til å vurdere norskkunnskaper hos barn som ikke går i barnehage foreslås lagt på kommunen. Formålet er å identifisere barn som har behov for oppfølging, slik at barnet så tidlig som mulig, og ut fra sine egne behov, kan få den hjelpen det trenger til å utvikle sine norskkunnskaper før skolestart. Slik skal tiltaket forhindre at barna faller utenfor sosialt, og gi barna et bedre grunnlag for læring når de begynner på skolen. Høringen inneholder også et forslag om å presisere reglene om statlig tilsyn, klageinstans og veiledning overfor fylkeskommunene.

Rådmannen foreslår at utvalget for helse, oppvekst og kultur gir hørings svar om at det ikke skal være en plikt å kartlegge barnas norsksferdigheter i barnehagen.

Barnehagen har tydelige mål for språkarbeidet i barnehagen som er nedfelt i rammeplanen 2017.

Den norske barnehagetradisjonen ivaretar et helhetlige læringssyn og barnehagene har ikke

tradisjon for å teste barn.

Barnehagens verdigrunnlag sikrer på en god måte det pedagogiske arbeidet med barns språk.

Rådmannen vil her argumentere for at de kravene som ligger i rammeplanen og barnehageloven gjør en slik lovendring med vurderings- og rapporteringsplikt for barns norskkunnskaper overflødig.

Barnehagens formål

I barnehagelovens formål understrekes det at «barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (barnehageloven §1. Formål). Det pekes videre på at «barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter». Barnehageloven viser også til at det skal sikres at barna har gode muligheter for å delta i lek, opplevelser og aktiviteter som bidrar til at de skal være en del av, og bidra i, fellesskapet (barnehageloven §2. Barnehagens innhold). I de tilfellene hvor barna trenger særskilt støtte ut over det barnehagen kan gi med tilpasning av det allmennpedagogiske tilbudet har barna rett til spesialpedagogisk hjelp, for eksempel i «utvikling og læring av (. . .) språklige og sosiale ferdigheter» (barnehageloven §31. Rett til spesialpedagogisk hjelp). D

Dette er grunnleggende og sentrale deler av den norske barnehagetradisjon som ivaretar det helhetlige læringssynet i norske barnehager. Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver presiserer ytterligere hvilke krav, forventninger og føringer som gis til barnehagene.

Til barnets beste

Et viktig prinsipp i norske barnehager er at «alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn» (rammeplanen (R17), 2017, s. 8). Dette er en ramme for alt vi gjør i barnehagen, inkludert å vurdere og utvikle barnas norskkunnskaper.

I kapittel en i rammeplanen stilles det krav til at barnehagens verdigrunnlag legger til grunn at barn blant annet skal være en del av et fellesskap. Barnehagen skal i nært samarbeid med foreldrene sikre at barna får utvikle seg på et allsidig grunnlag, i tråd med den norske barnehagetradisjonen for et helhetlig læringssyn. (R17, s. 7). For at barna skal få oppleve å være en meningsfull del av fellesskapet er det viktig at «barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres kulturelle og individuelle forutsetninger» (R17, s. 9). Det betyr at barnehagen må ta utgangspunkt i barnas individuelle ståsted når de skal ha en helhetlig tilnærming til læring og utvikling, deriblant barnas språkkunnskaper og norskkunnskaper.

Denne tilnærminga til læring og utvikling av språk omtales også i kapittel 3: «Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling» (R17, s. 19). Her er det presisert at alle barna skal få den støtten de har behov for slik at disse kravene i rammeplanen skal bli ivaretatt for alle barna. Kravet om at «leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling» (R17, s. 20) fører til at barnehagen må jobbe med å støtte barnas utvikling av norskkunnskaper. Det er en forutsetning å utvikle språkforståelse, norskkunnskaper og kommunikasjonsferdigheter for å kunne ta del i leken og utvikle gode lekferdigheter.

Det er krav til at barnehagen skal bidra til at barna «kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet» (R17, s. 21). Det forutsetter at barna har et språk for å kunne gjøre seg forstått med disse verdiene og normene.

Språkutvikling

Avsnittet som omhandler barnehagens ansvar for å fremme læring viser til at personalet skal gi barna varierte erfaringer og opplevelser med progresjon og utvikling. (R17, s. 22). Det er tidligere slått fast at barnas språklige utvikling, og dermed også barnas norskkunnskaper, er en sentral del av barnas allsidige utvikling.

Høringsforslaget foreslår at denne vurderings- og rapporteringsplikten skal identifisere barna som har behov for hjelp og støtte i å utvikle sine norskkunnskaper før skolestart. I rammeplanen ligger det allerede inne et krav om at «barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen» (R17, s. 33-34). Ut fra det helhetlige læringssynet i norske barnehager, og øvrige krav i barnehageloven og rammeplanen vil barnas språklige utvikling være helt sentralt i forståelsen av hva som ligger i erfaringene, kunnskapene og ferdighetene som kan gi dem dette gode grunnlaget for å begynne på skolen.

Rammeplanen har et helt avsnitt hvor det settes store krav til at barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk. Avsnittet begynner med å slå fast at

barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape

mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom kommunikasjon og helhetlig språkutvikling.

Rammeplanen, 2017, s. 23

Det uttrykkes helt eksplisitt at personalet har et ansvar for å følge opp alle barnas språkutvikling, de skal fange opp de barna som trenger ekstra støtte, være gode språklige rollemodeller, skape et godt språkmiljø som ivaretar de syv punktene høringsforslaget peker på som sentrale i arbeidet med å sikre en god språkutvikling og grunnlag for å jobbe med barns norskkunnskaper.

Foreldresamtaler

Arbeidet i barnehagen skal foregå i samarbeid med barnas foreldre, jf. rammeplanens presiseringer om hva som ligger i begrepet foreldre. (R17, s. 29). Her understrekes det at barnehagen på individnivå skal ha møter med foreldrene hvor man deler vurderinger av barnets trivsel og allsidige utvikling. Barnas språkkunnskaper vil ut fra krav i barnehageloven og rammeplanen være en sentral del i slike møter. Her vil barnets norskkunnskaper være viktig i de tilfellene hvor det er nødvendig å vurdere denne. Barnehagen har ifølge rammeplanen et ansvar for at barnas trivsel og allsidige utvikling fortløpende vurderes, ut fra ståsted, kunnskaper, forutsetninger og behov (R17, s. 39). I de tilfellene hvor barnehagen mener at barna har behov for ekstra støtte er det presisert at «barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/ eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud» (R17, s. 40). Her vil igjen språk- og norskkunnskaper være helt avgjørende. I de tilfellene hvor en tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet ikke vil være tilstrekkelig vil barnehagelovens §31, rett til spesialpedagogisk hjelp, sikre barna en sakkyndig vurdering og spesialpedagogisk hjelp.

I kapittel ni i rammeplanen omtales barnehagens fagområder. Her vil spesielt fagområdet kommunikasjon, språk og tekst være sentralt: «gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer» (R17, s. 47). I kravene til det personalet skal gjøre finner vi igjen ansvaret for å tilrettelegge for et godt språkmiljø for alle barna, tilrettelegge ut fra individuelle behov, sikre progresjon i språkutviklinga og viktighetene av språk og kommunikasjon som deltager i et fellesskap (R17, s. 48).

Vi mener at vi i dette høringssvaret har synliggjort at barnehagens ansvar for å følge opp barnas språkutvikling, og da implisitt barnas norskkunnskaper, er mye omtalt både indirekte og direkte i barnehageloven og rammeplanen slik de foreligger i dag. Det er høye krav til barnehagen i å følge med på barnas utvikling, støtte utviklinga og sette inn tiltak der det vurderes som nødvendig.

Rådmannens vurdering og konklusjon:

Arbeidet med språkutvikling og kommunikasjon er allerede mye omtalt i barnehagelovens forskrift rammeplan for barnehagen fra 2017. Vi mener at de kravene som ligger i rammeplanen og barnehageloven gjør en slik lovendring med vurderings- og rapporteringsplikt for barns norskkunnskaper er overflødig. Rådmannen foreslår at utvalget for helse, oppvekst og kultur gir høringsvar om at det ikke skal være en plikt å kartlegge barnas norskferdigheter i barnehagen.

Vedlegg:

Høring av forslag til endringer i barnehageloven, plikt til å vurdere barns norskkunnskaper før skolestart m.m. Høringsnotat(1838160).pdf

Andre dokumenter som ikke er vedlagt saken:

